

Joanne van Sambeek

Om het contact met elkaar te verstevigen en om inspiratie op te doen, besloot een handvol I.V.N.-leden eens in de week te gaan wandelen.

Dus op een gure decemberdag ging een kleine groep op stap in Meyendel met een van huis meegebrachte zomer-route gids! Het lukte ons wel - langzamer mischien dan op een zomerdag - de beschreven planten inclusief de naaldvarens (*Polystichum aculatum*) te vinden.

Overal hoorde je het geluid van Goudhaantjes; hen in je kijkerbeeld te krijgen bleef frustrerend. Het bezoekerscentrum had als thema "Milieu op je bord". Bijzonder gaaf vonden we een bescheiden mossenverzameling, keurig tentoongesteld en geëtiketteerd. Wel een moeilijk onderwerp.

Op een tafel stond een rijtje natuurboeken ter inzage. Misschien is de beveiliging hiervan een oplossing voor de door het I.V.N. aangeschafte Readers Digest Veldgidsserie en nodigt het de bezoekers zelfs uit om deze in te zien.

Men is van plan het bezoekerscentrum Meyendel te sluiten. Gelukkig is er een reddingsactie van start gegaan. Door dit bezoek kwamen we op een concreet doospel idee over dieren en hun eetgewoonten, te gebruiken bij onze AW-duinen tentoonstelling.

Wie is niet in de ban geraakt van het Baeyens-Duyve boek "Lezen in het Duin" gebaseerd op de gegevens van Frans van der Berg? Op 13 december dachten wij dat het nuttig zou zijn aan de hand van de kaart van de AW-duinen, getekend door Frans, een aantal wandelingen te maken. Tijdens deze eerste tocht was de temperatuur onder nul, alles zat onder de rijp, het was stil en somber. De diepgegroefde populieren stonden indrukwekkend langs de Pannelandse route vanuit Vogelenzang.

Wij kwamen maar één wandelaar tegen, echter meerdere vogels: een mannetje Blauwe Kiekendief opgejaagd door een kraai en in een infiltratiekanaal Brilduikers, Tafel- en Kuifeenden, een paar Wilde Zwanen en vijf Grote Zaagbekken.

Op 10 januari begon de wandeling ook bij het Panneland, deze keer liepen we richting zee. In een groepje beschutte eiken hielden Boomkruipers en Glanskopmezen zich bezig. Opvallend waren de werkelijk overvloedige Judasoren op de Vlieren in een bepaald gebied, terwijl er ergens anders niet één te zien was. Het blijft fascinerend om dat zwammetje tussen je vingers te voelen. En zo kwamen wij op het idee om een zakje natuurvoorraad te gaan verzamelen voor de schoolklassen die in de loop van de volgende weken in ons centrum ver-

wacht werden. Zodoende werd er een razend succes geboekt met groep 5 van de Andreasschool uit Rijnsburg en groep 5 van de Overplaats te Sassenheim. De kinderen mochten alles ter plekke uitpakken en betasten: de twijgjes met konijnenvraat, door eekhoorns afgeknaagde dennekegels, het zalig glibberige Judasoor, stuifzwammen, ruwe boomschors, zachte toortsbladeren en mossen.

Over deze voor ons positieve ervaring werd volop nagepraat tijdens de wandeling op 31 januari. Deze begon bij de ingang op de Joppeweg in de buurt van het zweefvliegveld. De gedenkboom ter herinnering aan Frans zag er goed uit, maar wat groeit een eik toch traag!

Eén van ons wist een nostalgisch paadje terug te vinden, dat in een eikehakhoutbos kronkelde tussen Adelaarsvarens, en uit kwam bij een open heidegebied. Op de weilanden waren er hier en daar uitwerpselen van de Groene Specht te zien; net witgekalkte "shaggies" gedraaid om glanzend bruine mierendeeltjes.

Boven op de Kattenberg vonden we verse sporen van een Ree. Op deze ochtend werden wij statig uitgezwaaid door de kiekendief die langs een oude heggeval zweefde.

Op 14 februari reden wij naar de Oase. Een blik in het bezoekerscentrum bracht ons op het idee van een doospel over bomen en hun vruchten, voor gebruik van onze AW-duinen tentoonstelling.

Wij kozen de blauwe route en wandelden met de zon in de rug langs Fijnsparren. Een aantrekkelijk gezicht: de vele gekapte bomen - lang en slank - die aan weerskanten van het pad lagen om opgehaald te worden. Wij kwamen niemand tegen. Toen we op een kruising een grote den naderden, zagen wij een overvloed van kegels tussen de naalden uitsteken. Werkelijk een plaatje, de door de zon verlichte kegels tegen de donkere achtergrond van zo'n brede boom. Leuk om een paar eekhoortjes aan hun maaltijd bezig te zien: in een mum van tijd, hap hap, wordt het kegeltje al draaiend afgekabbeld.

Op 21 februari zat het weiland tegenover het landgoed te Vogelenzang vol met Grauwe Ganzen. Even verderop in een bocht vlogen een paar Nijlganzen van een boomtak op. In de vlucht deden hun witte vleugelvlakken denken aan die van een Ooievaar. De vogels streken neer op een weiland waarop ook twee Nijlganzen zaten. Plotseling spreidde een vogel met zijn rug naar ons toe, zijn vleugels wijd uit zoals een Aalscholver dat doet om z'n vleugels te drogen. In deze houding vertoonden de witte vlakken een adembenemende pracht. Naast de ingang Panneland liep de boswachter met een opgezette Vos in één hand en een hoorn in de andere. Hij vertelde ons dat hij lid was van een blazersgroep, die gezellig oefent in het naastgelegen theehuis.

We liepen de groene route. Aan beide kanten van het pad hadden de Reeën de hoge struiken aangevreten. Lange repen schors waren afgevreten en afgescheurde takken lagen op de grond. De grove witte littekens op de donkere stammen toonden een dramatisch beeld in vrijwel zwart-wit. Het was alsof er vandalen langs waren gekomen.

Op 26 maart wandelden we bij 7 graden naar de observatiehut in "Duin en Kruidberg". Bij de ingang klonk van alle kanten de zang van Roodborstjes. Er groeiden daar zeer brede taxusbomen. Een wijngaardslak was bezig in een berm; in verschillende kardinaalsmutsstruiken hingen nesten vol uitgedroogde rupsen van de spinselmot.

Vale Clausilia

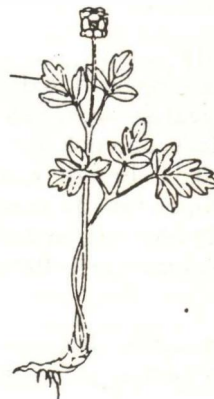
Op een zijweg waren de stammen van een groep struiken onderaan gesierd met Zwammen, begroeid met een dikke moslaag; het leken wel groene terrassen uit het Verre Oosten. We liepen door het afgerasterde terrein waar pony's zijn uitgezet om verruiging tegen te gaan. Van al het loofhout waren alleen de bladeren van de balsempopulier uitgekomen, gifgroen en van flink formaat. Een dikke gekapte stam lag op z'n zij. Hij was bedekt met groen mos, grijs korstmoss en bekertjesmos. Het geheel was bezaaid met Vale Clausilia spoelhoren-tjes van ongeveer 10 bij 2,5 mm. De windstille dag met zwaar bewolkte hemel en motregen gaf hen een prima gelegenheid zich te goed te doen aan algen en schimmels.

Voorbij de klaphekken verandert het landschap in een sterk geaccidenteerde ruigte van duindoornstruweel en ruwe berken. Een paar Kiekendieven verdwenen achter een duintop. Wij roken de geur van een vos, zijn looppad door het hoge gras was nog zichtbaar.

Vanuit de observatiepost waren op de plas alleen Meeuwen, Kuifeenden en Meerkoeten waar te nemen;

vóór ons in het gras foerageerde een vr. Rietgors. Als terugweg kozen wij een parallelweg waar we een reeënspoor volgden. Het waren diepe sporen op het vochtige pad, er was vraat aan dennetakken en iepenopslag. De bloeiende iepen waren getooid met mini-boeketjes.

Paarse viooltjes bloeiden langs het hoofdpad, de bloemkusbjes van het muskuskruid moesten echter nog ontluiken.

Muskuskruid

SOVON Bijzondere Soorten Project Broedvogels 1991

Willem-Jan Hooymans en Ab Steenvoorden

Zoals de naam van dit project al zegt, gaat het hierbij om bijzondere soorten broedvogels. Met dit project probeert SOVON gegevens te verzamelen over aantallen, verspreiding en aantalsverloop van bijzondere broedvogels in Nederland. Binnen dit project zijn de bijzondere soorten broedvogels onder te verdelen in twee groepen, namelijk de schaarse tot zeldzame broedvogels en kolonievogels.

Ook in onze omgeving komen vogelsoorten voor, die op zowel regionaal als landelijk niveau schaarse tot zeldzame broedvogels zijn. Kolonievogels komen in onze omgeving niet zo heel veel voor, maar er zijn toch een aantal soorten die in kolonies broeden en bij ons in de omgeving te vinden zijn.

Kolonievogels

Blauwe Reiger

Op het landgoed Offem werden in 1991 33 bewoonde nesten geteld. Dit is een lichte daling ten opzichte van het jaar 1990, toen er 40 bewoonde nesten werden geteld.

Op Nieuw-Leeuwenhorst werden in 1991 geen bewoonde nesten gevonden, terwijl er in 1990 1 paar gebroed heeft.

